

ŚREDNIOWIECZE Polskie i Pomuszechnie

Tom 4 (8)

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Katowice 2012

ŚREDNIOWIECZE
Polskie i Powszechne

Tom 4 (8)

NR 2981

ŚREDNIOWIECZE Polskie i Pomuszechnie

Tom 4 (8)

pod redakcją
Jerzego Sperki i Bożeny Czwojdrak

Wydawnictwo
Uniwersytetu Śląskiego
Katowice 2012

Redaktor serii: Historia
Sylwester Fertacz

Recenzent
Błażej Śliwiński

Publikacja będzie dostępna — po wyczerpaniu nakładu — w wersji internetowej:

Central and Eastern European Online Library
www.ceeol.com

Na okładce: zamek w Trokach
Fot. *Jerzy Sperka*

Redaktor: *Agnieszka Plutecka*
Redaktor techniczny: *Barbara Arenhövel*
Korektor: *Luiza Przelożny*
Skład i łamanie: *Marek Zagniński*

Copyright © 2012 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISSN 2080-492X
(wersja drukowana)
ISSN 2353-9720
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Nakład: 150 + 50 egz. Ark. druk. 17,0. Ark.
wyd. 23,5. Papier offset. kl. III, 90 g

Cena 28 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: PPHU TOTEM s.c. M. Rejnowski, J. Zamiara
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

Treść

Wstęp (<i>Jerzy Sperka, Bożena Czwojdrak</i>)	7
Wykaz skrótów instytucji, czasopism, publikacji, serii wydawniczych i wydawnictw źródłowych	9
<i>Lukasz Nowacki</i> : Dzieje kultu św. Emeryka w średniowiecznej Polsce	15
<i>Piotr Chomik</i> : Początki monasteru ławryszewskiego koło Nowogródka	42
<i>Леонтій Войтович</i> : Лев Данилович: Спроба відтворення справжнього портрету «безчесного князя»	58
<i>Lukasz Piątek</i> : Kiedy urodził się książę świdnicki Bolko II? Przyczynek do badań nad kwestią uzyskania wieku sprawnego przez książąt śląskich pod koniec XIII i w pierwszej połowie XIV wieku	95
<i>Damian Halmer</i> : Kariera Henryka (Heinka) z Głubczyc. Przyczynek do badań nad otoczeniem księcia opawsko-raciborskiego Mikołaja II Przemyśłidy	113
<i>Sławomir Kałuża</i> : O Thomasie Uffordzie, rycerzu-gościu zakonu krzyżackiego w 1331 roku	128
<i>Marta Żuk</i> : Charakter władzy Władysława Opolczyka na Rusi Halickiej w latach 1372—1378 i 1386—1387. Aspekt numizmatyczno-historiograficzny	139
<i>Jerzy Rajman</i> : <i>Unsere liebe Fraue</i> . Wspólnota miasta i kościoła w Krakowie w XIV wieku.	150
<i>Anna Zajchowska</i> : Franciszek Oczo i początki reformy obserwanckiej w polskiej prowincji dominikanów	202
<i>Marcin Starzyński</i> : Litwa i Litwini w księgach rachunkowych średniowiecznego Krakowa (czasy Jagiełły i Witolda)	220

<i>Ярослав Лисейко</i> : Збройні сутички поміж шляхтою Сяноцької землі у XV ст. в світлі актів судових інституцій регіону	230
<i>Олег Однороженко</i> : До питання про час польсько-литовського «гербового розбратання»	238
<i>Bożena Czwojdrak</i> : Czy istniało stronnictwo królowej Zofii Holszańskiej	251
<i>Wioletta Zawitkowska, ks. Władysław Piotr Wlazlak</i> : Dokument króla Aleksandra Jagiellończyka dla sukienników wieluńskich z 1 lutego 1502 roku potwierdzający i transumujący przywilej Kazimierza Jagiellończyka z datą 25 marca 1450 roku	265

Wstęp

Kolejny tom „Średniowiecza Polskiego i Powszechnego”, publikacji Zakładu Historii Średniowiecznej Instytutu Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, podobnie jak wcześniejsze, przynosi przegląd badań mediewistycznych prowadzonych nie tylko w ośrodku górnośląskim, ale także w innych centrach krajowych i zagranicznych.

Pracę otwiera artykuł młodego krakowskiego badacza Łukasza Nowackiego (Uniwersytet Jagielloński), dotyczący kwestii kultu św. Emeryka — jednego z ważnych świętych dynastii Arpadów — w późnośredniowiecznej Polsce. Z problematyką kościelną wiążą się jeszcze dwa teksty, a mianowicie: Anny Zajchowskiej (Uniwersytet Śląski), poświęcony historykowi dominikanów, magistrowi Franciszkowi Ocze i początkom reformy obserwanckiej w polskiej prowincji dominikanów, oraz Piotra Chomika (Uniwersytet Białostocki), który omówił początki monasteru ławryszewskiego koło Nowogródka (obecnie Białoruś) w Wielkim Księstwie Litewskim. Z dziejami Krakowa wiąże się natomiast obszerna i szczegółowo udokumentowana źródłami studium opisujące tamtejszy kościół Najświętszej Marii Panny, jego rolę i związki z tamtejszymi mieszczanami (od XIII do końca XIV wieku) — napisane przez Jerzego Rajmana (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie). Z kolei dziejów wczesnojagiellońskich dotyczą dwa artykuły. Pierwszy jest autorstwa Marcina Starzyńskiego (Uniwersytet Jagielloński) i opisuje wzmianki źródłowe związane z Litwą i Litwinami z okresu rządów Władysława Jagiełły (i Witolda), które zostały odnotowane w księgach rachunkowych średniowiecznego Krakowa. Drugi z tekstów, pióra Bożeny Czwojdrak (Uniwersytet Śląski), odnosi się do problemu istnienia stronnictwa królowej Zofii Holszańskiej. Autorka w niezwykle przekonujący sposób obala historiograficzne mity o dużej roli królowej na scenie politycznej za czasów życia jej męża Władysława Jagiełły.

Zwraca też uwagę na, nazwijmy to: „stopniowe”, włączanie się Zofii do życia politycznego w latach późniejszych.

Trzy artykuły w niniejszym tomie wiążą się z kwestiami genealogicznymi przedstawicieli elit społeczeństwa średniowiecznego, a napisane zostały przez doktorantów Uniwersytetu Śląskiego. Damian Halmer przedstawił w interesujący sposób karierę mieszczanina z Głubczyc Henryka (Heinka) jako doradcy księcia opawsko-raciborskiego Mikołaja II Przemysłidy; Sławomir Kałuża ustalił „właściwego” Thomasa Ufforda, który był gościem zakonu krzyżackiego w 1331 roku; natomiast Łukasz Piątek starał się uściślić datę urodzenia Bolka II Małego, księcia świdnickiego.

Na łamach naszego rocznika tradycyjnie już gościmy historyków ukraińskich. Doświadczony lwowski badacz Leontij Wojtowycz (Instytut Ukrainoznawstwa NAN Ukrainy we Lwowie; Uniwersytet Lwowski im. Iwana Franki), poddając ponownej analizie liczne źródła, przedstawił w nowym świetle panowanie księcia halickiego Lwa Daniłowicza. Z kolei historyk młodszego pokolenia Oleg Odnorożenko (NAN Ukrainy, Charków) na podstawie badań sfragistycznych doszedł do wniosku, że na początku lat 30. XV wieku, w związku z ostrym konfliktem między Koroną Polską i Wielkim Księstwem Litewskim, doszło do „rozbratania heraldycznego”. Wyrazem tego było zarzucenie przez niektórych bojarów litewskich herbów polskich i powrót do dawnych znaków sprzed 1413 roku. Historyków ukraińskich reprezentuje jeszcze dwoje doktorantów lwowskich. Pierwszy z nich, Jarosław Lysejko (Lwów), na podstawie źródeł sądowych charakteryzuje zajazdy i konflikty zbrojne między przedstawicielami szlachty sanockiej w XV wieku. Natomiast Marta Żuk (Instytut Ukrainoznawstwa NAN Ukrainy we Lwowie) szczegółowo omówiła badania numizmatyczne związane z działalnością na Rusi Halickiej Władysława Opolczyka, starając się na podstawie tych źródeł określić charakter władzy księcia na tych ziemiach. Tom zamyka dokument — do tej pory niepublikowany — opracowany przez pracowników Uniwersytetu Rzeszowskiego: księdza Władysława Piotra Właźlaka i Wioletę Zawitkowską, a wystawiony przez króla Aleksandra Jagiellończyka dla sukienników wieluńskich w 1502 roku; był to transumpt przywileju króla Kazimierza Jagiellończyka z 1450 roku.

Jerzy Sperka, Bożena Czwojdrak

Wykaz skrótów instytucji, czasopism, publikacji, serii wydawniczych i wydawnictw źródłowych*

- ACCP — *Acta capitulorum Cracoviensis et Plocensis selecta (1438—1523, 1438—1525)*. Wyd. B. Ulanowski. AKH. T. 6. Kraków 1891
- ACI — *Acta capitulorum nec non iudiciorum ecclesiasticorum selecta*. T. 1—3. Wyd. B. Ulanowski. Kraków 1902—1918
- AGAD — Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
- AGZ — *Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z Archiwum tzw. Bernardyńskiego we Lwowie*. T. 1—25. Wyd. O. Pietruski, X. Liske, A. Prochaska. Lwów 1868—1935
- AKH — „Archiwum Komisji Historycznej [Polskiej] Akademii Umiejętności”
- AKP — „Archiwum Komisji Prawniczej [Polskiej] Akademii Umiejętności”
- Akta unii — *Akta unji Polski z Litwą 1385—1791*. Wyd. S. Kutrzeba, W. Semkowicz. Kraków 1932
- AMetrKra — Archiwum Kurii Metropolitarnej w Krakowie
- Annales — *Joannis Długossii Annales seu cronicae incliti Regni Poloniae*. Lib. 1—11. Ed. S. Gawęda. Warszawa 1997; lib. 11—12. Ed. J. Wyrozumski. Warszawa 2000—2008.
- AOfKr — *Acta Officialatus Cracoviensis* w AMetrKra
- AP — Archiwum Państwowe
- AS — *Archiwum książąt Lubartowiczów Sanguszków w Sławucie*. T. 1—7. Wyd. Z.L. Radziwiński, P. Skobielski, B. Gorczak. Lwów 1887—1910

* Autorzy dalszych tomów wydawnictwa ciągłego „Średniowiecze Polskie i Powszechne” proszeni są o stosowanie skrótów według niniejszego wykazu.

- ASP — *Akta Stanów Prus Królewskich*. T. 1—7. Wyd. K. Górski, M. Biskup, I. Janosz-Biskupowa. Toruń 1955—Warszawa 1986
- BCzart — Biblioteka Czartoryskich w Krakowie
- BJ — Biblioteka Jagiellońska w Krakowie
- BN — Biblioteka Narodowa w Warszawie
- BOssol — Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu
- BP — *Bullarium Poloniae*. T. 1—6. Wyd. S. Kuraś, I. Sułkowska-Kuraś. Romae—Lublin 1982—1998
- BPAN — Biblioteka PAN (z podaniem miasta)
- BurgKrak — *Burgrabiowie zamku krakowskiego XIII—XV wieku. Spisy*. Oprac. W. Bukowski. Kórnik 1999
- CDBoh — *Codex diplomaticus et epistolaris Regni Bohemiae*. T. 1. Hrsg. G. Friedrich. Praha 1907 i następne tomy
- CDHung — *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis*. Ed. G. Fejér. T. 1. Budae 1829 i następne tomy
- CDPruss — *Codex diplomaticus Prussicus. Urkundensammlung zur ältern Geschichte Preussens*. T. 1—6. Hrsg. J. Voigt. Königsberg 1836—1861
- CDSil — *Codex diplomaticus Silesiae*. T. 1—36. Breslau 1856—1936
- CDSR — *Codex diplomaticus Saxoniae Regiae*. T. 1. Leipzig 1889
- CE — *Codex epistolaris saeculi decimi quinti*. T. 1—3. Wyd. A. Sokołowski, J. Szujski, A. Lewicki. Kraków 1876—1894
- CP-H — „Czasopismo Prawno-Historyczne”
- CV — *Codex epistolaris Vitoldi magni ducis Lithuaniae 1376—1430*. Wyd. A. Prochaska. Kraków 1882
- Daniłowicz — Daniłowicz I.: *Skarbiec dyplomatów papieskich, cesarskich, królewskich*. T. 1—2. Wyd. J. Sidorowicz. Wilno 1860—1862
- DKMaz — *Dokumenty kujawskie i mazowieckie przeważnie z XIII w.* Wyd. B. Ulanowski. AKH IV. Kraków 1888
- Dogiel — *Codex diplomaticus regni Poloniae et Magni Ducatus Lithuaniae*. Ed. M. Dogiel. T. 1—4. Wilnae 1758—1764
- DSZK — *Dokumenty sądu ziemskiego krakowskiego (1302—1453)*. Wyd. Z. Perzanowski. Wrocław 1971
- FRB — *Fontes Rerum Bohemicarum*. T. 1—5. Praegae 1871—1893
- Hruszewski — *Materiali do istorii suspil'no-političnich i ekonomičnich vidnosin zachidnoj Ukraini*. Wyd. M. Gruševs'kij. „Zapiski Naukovego Tovarystva im. Ševčenka” 1905 (L'viv 1906). T. 63—64
- Inventarium — *Inventarium omnium et singulorum privilegiorum [...] in Archivo Regni in arce Cracoviens*. Wyd. E. Rykaczewski. Lutetiae Parisiorum—Berolini—Posnaniae 1862
- JH — *Regesta historico-diplomatica Ordinis S. Mariae Theutonicorum 1198—1525*. T. 1—2. Hrsg. E. Joachim, W. Hubatsch. Göttingen 1948—1950

- KDKK — *Kodeks dyplomatyczny katedry krakowskiej św. Wacława*. T. 1—2. Wyd. F. Piekosiński. Kraków 1874—1883
- KDKW — *Kodeks dyplomatyczny katedry i diecezji wileńskiej*. T. 1. Z. 1. Wyd. J. Fijałek, W. Semkowicz. Kraków 1932
- KDL — *Kodeks dyplomatyczny Litwy*. Wyd. E. Raczyński. Wrocław 1845
- KDM — *Kodeks dyplomatyczny Małopolski*. T. 1—4. Wyd. F. Piekosiński. Kraków 1876—1905
- KDMaz — *Kodeks dyplomatyczny księstwa mazowieckiego*. Wyd. J.T. Lubomirski. Warszawa 1863
- KDmK — *Kodeks dyplomatyczny miasta Krakowa*. Cz. 1—4. Wyd. F. Piekosiński. Kraków 1879—1882
- KDP — *Codex diplomaticus Poloniae*. T. 1—3. Wyd. L. Ryzyszczewski, A. Muczkowski. Warszawa 1847—1858; T. 4. Wyd. M. Bobowski. Warszawa 1887
- KDSil — *Kodeks dyplomatyczny Śląska*. T. 1—3. Wyd. K. Maleczyński, A. Skowrońska. Wrocław 1956—1964
- KDW — *Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski*. T. 1—4. Wyd. I. Zakrzewski. Poznań 1877—1881; T. 5. Wyd. F. Piekosiński. Poznań 1908; T. 6. Wyd. A. Gąsiorowski, H. Kowalewicz. Warszawa—Poznań 1982; T. 7. Wyd. A. Gąsiorowski, R. Walczak. Warszawa—Poznań 1985; T. 8—10. Wyd. A. Gąsiorowski, T. Jasiński. Warszawa—Poznań 1989—1993; T. 11. Wyd. A. Gąsiorowski, T. Jasiński, T. Jurek, I. Skierska. Poznań 1999
- KHKM — „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
- Knigi — *Knigi Polskoj Koronnoj Metriki XV st.* T. 1. Księga nr 10 z lat 1447—1454. Wyd. A. Masłowski, W. Graniczny. W: *Monumenta iuris*. T. 2. Warszawa 1914
- KTyn — *Kodeks dyplomatyczny klasztoru tyńskiego*. Wyd. W. Kętrzyński, S. Smolka. Lwów 1875
- KUJ — *Codex diplomaticus Universitatis Studii Generalis Cracoviensis*. T. 1—5. Wyd. Ż. Pauli. Kraków 1870—1900
- Kw. Hist. — „Kwartalnik Historyczny”
- KZSP — *Katalog zabytków sztuki w Polsce*
- LB — (Długosz Jan) *Liber beneficiorum dioecesis Cracoviensis*. T. 1—3. Wyd. A. Przezdziecki. W: *Opera omnia*. T. 7—9. Kraków 1883—1884
- LBS — *Lehns- und Besitzurkunden Schlesiens und seiner einzelnen Fürstenthümer im Mittelalter*. Hrsg. C. Grünhagen, H. Markgraf. T. 1—2. Leipzig 1881—1883
- LEC — *Liv-, Est- und Curländisches Urkundenbuch nebst Regesten*. Hrsg. F.G. von Bunge. [Abt. 1] Bd. 1—11; [Abt. 2] Bd. 1—3. Reval—Moskau 1853—1914.

- Lites — *Lites ac res gestae inter Polonos Oridemque Cruciferorum*. Wyd. 1. T. 1—3. Wyd. T. Działyński. Poznań 1855—1856; Supplementum. Oprac. Z. Celichowski. Poznań 1880; Wyd. 2. T. 1—2. Wyd. I. Zakrzewski; T. 3. Wyd. J. Karwasińska. Poznań 1890—Warszawa 1935; Wyd. 3. T. 1. Wyd. H. Chłopocka. Wrocław—Warszawa 1970
- MGH S — *Monumenta Germaniae Historica*. Seria Scriptores. T. 1—31. Hannoverae 1826—1913
- Mies. Her. — „Miesięcznik Heraldyczny”
- MK — Metryka Koronna w AGAD
- MPH — *Monumenta Poloniae Historica*. T. 1—6. Lwów 1864—Kraków 1893
- MPHn — *Monumenta Poloniae Historica. Nova series*. T. 1—14. Warszawa 1946—2008
- MPV — *Monumenta Poloniae Vaticana*. T. 1—6. Wyd. J. Ptaśnik; T. 8. Wyd. E. Długopolski; T. 9. Wyd. S. Szczur; T. 10. Wyd. M.D. Kowalski. Kraków 1913—2002.
- MRPS — *Matricularum Regni Poloniae Summaria*. T. 1—4, 5/1. Wyd. T. Wierzbowski; T. 5/2. Wyd. J. Płocha, A. Rybarski, I. Sułkowska-Kurasiowa. Warszawa 1905—1919, 1961 (literę „S”, która oznacza *Supplementum*, należy dodać po nr. tomu)
- NKRR — *Najstarsze księgi i rachunki miasta Krakowa 1300—1400*. Wyd. F. Piekosiński, J. Szujski. Kraków 1878
- NKSN — *Najstarsza księga sądu najwyższego prawa niemieckiego na zamku krakowskim*. Wyd. A. Kłodziński. AKP. T. 10. Kraków 1936
- Nowy KDMaz — *Nowy kodeks dyplomatyczny Mazowsza*. Cz. 2—3. Wyd. I. Sułkowska-Kuraś, S. Kuraś przy współudziale K. Pacuskiego i H. Wajsa. Wrocław 1989—Warszawa 2000
- ProchMat — *Materiały archiwalne wyjęte głównie z Metryki Litewskiej od 1348 do 1607 r.* Wyd. A. Prochaska. Lwów 1890
- PrUB — *Preußisches Urkundenbuch*. Hrsg. R. Philippi, P.K. Woelky, A. Seraphim, N.G. Elwert, M. Hein, E. Maschke, H. Koeppen, C. Conrad. T. 1—5. Königsberg—Marburg 1882—1971
- Prz. Hist. — „Przegląd Historyczny”
- PSB — *Polski słownik biograficzny*
- Rachunki Jagiełły i Jadwigi — *Rachunki dworu króla Władysława Jagiełły i królowej Jadwigi z lat 1388—1420*. Wyd. F. Piekosiński. Kraków 1896
- RAUhf — „Rozprawy (Polskiej) Akademii Umiejętności, Wydział Historyczno-Filozoficzny”
- RBM — *Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae*. T. 4—6. Ed. J. Emler, B. Mendl, M. Lihnartová. Praeae 1892—1954
- RHer — „Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego”
- Rocz. Hist. — „Roczniki Historyczne”
- Rocz. TNT — „Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu”

- Roczniki — *Jana Długosza Roczniki czyli Kroniki sławnego Królestwa Polskiego*. Ks. 1—12. Tłum. J. Mrukówna. Warszawa 1981—2006
- Rśl — *Regesty śląskie*. Red. W. Korta. T. 1—5. Wrocław 1975—1992
- SHGKr — *Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu*. Cz. 1—4. Oprac. W. Bukowski, J. Kurtyka, J. Laberschek, A. Marzec, Z. Leszczyńska-Skrętowa, F. Sikora, J. Wiśniewski, M. Wilamowski, M. Wolski, M. Zdanek. Wrocław—Kraków 1980—2009
- SPPP — *Starodawne prawa polskiego pomniki*
- SPPP II — *Starodawne prawa polskiego pomniki*. T. 2: *Z ksiąg rękopiśmiennych dotąd nie użytych, głównie zaś z ksiąg dawnych sądowych ziemskich i grodzkich ziemi krakowskiej*. Wyd. Z. Helcel. Kraków 1870
- SPPP VII/2 — *Starodawne prawa polskiego pomniki*. T. 7. Cz. 2: *Inscriptiones clenodiales ex libris iudicialibus palatinatus Cracoviensis*. Wyd. B. Ulanowski. Kraków 1885
- SPPP VIII — *Starodawne prawa polskiego pomniki*. T. 8: *Antiquissimi libri iudiciales terrae Cracoviensis*. Wyd. B. Ulanowski. Kraków 1884—1886
- SRPrus — *Scriptores rerum Prussicarum*. T. 3. Hrsg. T. Hirsch, M. Töppen, E. Strehlke. Leipzig 1866
- SRS — *Scriptores rerum Silesiacarum*. T. 1—37. Breslau 1864—1893
- St. Hist. — „Studia Historyczne”
- St. Żr. — „Studia Źródłoznawcze”
- SUB — *Schlesisches Urkundenbuch*. T. 1—6. Hrsg. H. Appelt, W. Irgang. Köln—München 1963—1998
- TP — Teki A. Pawińskiego
- TP III—V — *Księgi sądowe łączyckie (1385—1419)*. Wyd. A. Pawiński. Warszawa 1897—1898
- TP VII — *Księgi sądowe brzesko-kujawskie*. Wyd. J.K. Kochanowski. Warszawa 1905
- UB — *Urkundliche Beiträge zur Geschichte des Hussitenkrieges*. Hrsg. F. Palacky. T. 1—2. Praha 1873
- UrzCentr — *Urzednicy centralni i nadworni Polski XIV—XVIII wieku*. Spisy. Red. A. Gąsiorowski. Kórnik 1992
- UrzŁęcz — *Urzednicy łączyccy, sieradzcy i wieluńscy XIII—XV wieku*. Spisy. Oprac. J. Bieniak, A. Szymczakowa. Wrocław 1985
- UrzMp — *Urzednicy małopolscy XII—XV wieku*. Spisy. Oprac. J. Kurtyka, T. Nowakowski, F. Sikora, A. Sochacka, P.K. Wojciechowski, B. Wyrozumka. Wrocław 1990
- UrzMpUzup — *Uzupełnienia do spisów urzedników małopolskich XII—XVIII wieku*. Oprac. W. Bukowski, A. Falniowska-Gradowska, W. Kłaczewski, J. Kurtyka, F. Sikora. W: *Burgrabiowie zamku krakowskiego XIII—XV wieku*. Spisy. Oprac. W. Bukowski. Kórnik 1999

- UrzPod — *Urzednicy podolscy XIV—XVIII wieku*. Oprac. E. Janas, W. Kłaczewski, J. Kurtyka, A. Sochacka. Kórnik 1998
- UrzRus — *Urzednicy województwa ruskiego XIV—XVIII wieku. Spisy*. Oprac. K. Przyboś. Wrocław 1987
- UrzWp — *Urzednicy wielkopolscy XII—XV wieku. Spisy*. Oprac. M. Bielińska, A. Gąsiorowski, J. Łojko. Wrocław 1985
- Weise — *Die Staatsverträge des Deutschen Ordens in Preussen im 15 Jahrhundert*. T. 1—3. Hrsg. E. Weise. Königsberg 1939—Marburg 1966
- Zap. Hist. — „Zapiski Historyczne”
- Zapiski sandomierskie — *Zapiski sądowe województwa sandomierskiego 1395—1444*. Wyd. F. Piekosiński. AKP. T. 8. Cz. 1. Kraków 1907
- ZDKK — *Zbiór dokumentów katedry i diecezji krakowskiej*. Cz. 1—2. Wyd. S. Kuraś. Lublin 1965—1973
- ZDM — *Zbiór dokumentów małopolskich*. Cz. 1—8. Wyd. S. Kuraś, I. Sułkowska-Kuraś. Kraków—Wrocław 1962—1975
- ZDMog — *Zbiór dyplomów klasztoru mogińskiego przy Krakowie*. Wyd. E. Janota. Kraków 1865
- ZDPaul — *Zbiór dokumentów zakonu oo. paulinów w Polsce*. T. 1. Wyd. J. Fijałek; T. 2. Wyd. J. Zbudniewek. Kraków 1938—Warszawa 2004
- ZfO — „Zeitschrift für Ostforschung”

ŚRZEŚNIOCIEMIECZE polskie i powszechne. Tom 4 (8)

Cena 28 zł
(+ VAT)

ISSN 0208-6336